

BILTEN

O PITANJIMA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
Evropske unije i Srbije

9-10

DEC 2009 – JAN 2010

- Centar za civilno-vojne odnose
- Beogradski centar za ljudska prava
- Forum za bezbednost i demokratiju
- Urednik: Saša Đorđević
- Saradnici: Maja Bjeloš, Sonja Stojanović, Adel Abusara, Đorđe Popović, Predrag Petrović

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

- „Korak napred“ u stvaranju evropskog Prostora slobode, bezbednosti i pravde (2)
- Produbljanje transatlantske saradnje: potpisan sporazum o izručivanju između EU i SAD (3)

Analize i procene

- Evropljani o korupciji (4)

Zanimljivosti

- Nedoumice o sporazumu za pristup bankovnim podacima između EU i SAD (5)
- Sigurnost u vazduhu? (6)

SRBIJA

Lični stav

- Novi Zakon o bezbednosti sobračaja: korak napred ili samo još jedan pokušaj disciplinovanja vozača? (7)

- Sudije obrađene? Uloga BIA i kratki prikaz afere o (re)izboru sudija i tužilaca (8)

Analize i procene

- Dva događaja koja su obeležila decembar 2009. godine – vize i (re)izbor sudija (9)

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

- Stvaranje Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi (11)
- Stvaranje Mreže žena policijskih službenica zemalja Jugoistočne Evrope (11)

Publikacije

- Problemi upravljanja spoljnim granicama u EU (12)
- Policijska diplomatija (13)

HRONOLOGIJA

Unutrašnji poslovi u Srbiji u 2009. godini

Pred vama je **Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova Evropske unije i Srbije** koji je rezultat zajedničkog rada tri organizacije – Centra za civilno-vojne odnose, Beogradskog centra za ljudska prava i Foruma za bezbednost i demokratiju. Bilten je deo aktivnosti projekta „Podsticanje uključivanja civilnog društva u reformu policije u Srbiji“. Objavljen je uz podršku Misije OEBS u Srbiji, ambasada Holandije, Norveške i Mađarske, i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu oružanih snaga (DCAF).
Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste biltena pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bq.org

EVROPSKA UNIJA

Institucionalne i pravne novine

„Korak napred“ u stvaranju evropskog Prostora slobode, bezbednosti i pravde

U Stokholmu (Švedska), 11. decembra 2009. godine, Evropska unija (EU) usvojila je petogodišnji plan za produblјivanje saradnje u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova, Stokholmski program. Programom su države članice pridale veći značaj nadnacionalnim telima EU u izgradnji Prostora slobode, bezbednosti i pravde, pokrenuli izradu unutrašnje strategije bezbednosti EU i uobličavanje zajedničkog azilskog sistema do 2012. godine.

Stokholmski program, kako ističu mnogi analitičari procesa evropskih integracija, ukazuje na potrebu da se uspostavi „ravnoteža“ između poštovanja i zaštite ljudskih prava i bezbednosti, sa posebnim naglaskom na problem ilegalnih imigracija. To je istakao i Žoze Manuel Barozo, novi (i prethodni) predsednik Evropske komisije (EK) rečima da će jedan od najvećih izazova u budućnosti biti „jamčiti poštovanje prava i osnovnih sloboda dok se garantuje bezbednost u Evropi“. Kao i u prethodnim petogodišnjim programima EU u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova (Tampere i Haški program), jedan od glavnih prioriteta je produblјivanje policijske i pravosudne saradnje.

Stokholmskim programom, kao i usvajanjem Lisabonskog ugovora (stupio na snagu 1. decembra 2009. godine), dolazi do izmena u pravosudnim i unutrašnjim poslovima EU. Agencije i tela (EUROPOL, EUROJUST, FRONTEX) koja su aktivna i deluju u ovim oblastima dobijaju značajniju ulogu. Planira se i stvaranje posebnog administrativnog tela u okviru Saveta EU, zaduženog za probleme unutrašnje bezbednosti. U pitanju je Stalni komitet za unutrašnju bezbednost (Standing Committee on Internal Security, COSI).

Stalni komitet za unutrašnju bezbednost (COSI)

Prema čl. 71 Lisabonskog ugovora (*Naslov V, Prostor slobode, bezbednosti i pravde*) „stalni komitet će biti osnovan u okviru Saveta kako bi bila unapređena i ojačana operativna saradnja na polju unutrašnje bezbednosti u okviru Unije“. Koordinacija policijske, pravosudne i carinske saradnje, kao i u zaštiti spoljnih granica EU primarna je uloga Stalnog komiteta za unutrašnju bezbednost. Komitet je obavezan da redovno izveštava Savet o svojim aktivnostima, kao i da informiše Evropski parlament i nacionalna predstavnička tela. COSI je odgovoran i za procenjivanje stanja i napretka operativne saradnje. U procesu evaluacije, komitet identifikuje nedostatke i na osnovu procene usvaja odgovarajuće preporuke. COSI, zajedno sa Političkim i bezbednosnim komitetom pomaže Savetu u sprovođenju tzv. „klauzule o solidarnosti“ kojom se predviđa pomoć zemljama pogođenim terorističkim napadom. U sastav komiteta ulaze predstavnici nacionalnih ministarstava, država članica odlučuje o svojim predstavnicima, kao i o njihovom broju. Ipak, zbog normalnog funkcionisanja COSI, broj predstavnika je ograničen. Jedna od značajnijih uloga COSI je izrada, sprovođenje i procena strategije unutrašnje bezbednosti EU.

Stokholmski program naišao je na oštre kritike organizacija civilnog društva, posebno onih koje se bave monitoringom zaštite i poštovanja građanskih prava. Toni Banijan (Tony Bunyan), direktor Stejvoča (Statewatch) izjavio je povodom novog tela da je najveći nedostatak u netransparentnosti i kontroli. Zbog toga, potrebno je, ističe Banijan, da „postoji kontrola i odgovornost ovog tela prema evropskom i nacionalnim parlamentima“. Ani Dejvid (Annie David), poslanica francuskog Senata, takođe kritikuje program jer smatra da je „bezbednosni izgled programa zabrinjavajući“ i stvara dojam „tvrđave Evropa“.

O akcionom planu za sprovođenje Stokholmskog programa raspravljalo se juna 2010. godine u EK. Za razliku od prethodnih programa, Evropski parlament igraće značajniju ulogu u sprovođenju Stokholmskog programa. To se ogleda kroz tzv. drugo čitanje u Evropskom parlamentu u zakonodavnom procesu odlučivanja (tzv. postupak saodlučivanja).

Postupak saodlučivanja

Postupak *saodlučivanja* je metod odlučivanja u telima Evropske unije. Uveden je Ugovorom iz Maastrichta (1992/93), kao način za povećanje uloge Evropskog parlamenta u EU. Ukoliko se odluke usvajaju metodom saodlučivanja Savet i Evropski parlament su ravnopravni igrači u zakonodavnom postupku, jer je potrebna obostrana saglasnost. U suprotnom odluka se odbija. U postupku saodlučivanja Evropski parlament ima mogućnost da odbaci predloženu meru Saveta. Tada se sporni tekst prosleđuje Komitetu za mirenje u čiji sastav ulaze podjednaki broj i Saveta i Evropskog parlamenta. Ukoliko Komitet postigne saglasnost oko spornog teksta, sledi usvajanje propisa pri čemu je potrebna prosta većina u Evropskom parlamentu i kvalifikovana većina u Savetu. U slučaju da saglasnost oko teksta ne postoji, propis se vraća u postupak odlučivanja, sa ili bez izmena unetih od strane Evropskog parlamenta.

Datum: 10. januar 2010.

Autor: Saša Đorđević, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Linkovi: [EUobserver](#), [Lisbon Treaty \(JHA section\)](#), [Swedish Presidency](#)

Produbljanje transatlantske saradnje: potpisan sporazum o izručivanju između EU i SAD

Nakon terorističkih napada na SAD 11. septembra 2001. godine intezivirani su pregovori o izručivanju lica osumnjičenih za izvršenje krivičnih dela između EU i SAD. Nakon nekoliko godina pregovora, u aprilu 2009. godine, za vreme češkog predsedavanja, izvršena je razmena ratifikacionih dokumenta. U decembru 2009. godine odlukom Saveta usvojena su dva sporazuma – o izručivanju i uzajamnoj pravnoj pomoći. Beatris Ask (Beatrice Ask), ministarka pravosuđa Švedske, koja je zajedno sa Erikom Holderom (Eric Holder), američkim sekretarom za pravosuđe potpisala sporazume, okarakterisala je postizanje dogovora kao „istorijsko“.

Od 2001. godini SAD i EU pregovaraju o sporazumu koji bi jamčio izručivanje optuženika. Jedan od ključnih članova sporazuma o izručivanju jeste da se

osumnjičenim osobama koje je EU izručila SAD ne smeju osuditi na smrtnu kaznu. Primena Sporazuma o izručivanju između EU i SAD trebao bi da unapredi saradnju u suzbijanju trgovine ljudima, dečje pornografije, trgovine drogom, privrednog i visokotehnološkog kriminala, kao i korupcije. Pored toga, sporazumom se utvrđuje koja krivična dela ulaze u okvire sporazuma o izručivanju, načine za razmenu informacija i procedura prenošenje dokumenata.

Primenom Sporazuma o uzajamnoj pravnoj pomoći povećaće se i mogućnost za razmenu finansijskih informacija između država članica EU i SAD u kontekstu krivične istrage. Time se povećava mogućnost otkrivanja drugih bankovnih računa osumnjičenih lica, kao i mogućnost praćenja finansijskih transakcija.

Izvor: www.istockphoto.com

Isto tako, u sporazumu postoji deo o unapređenju saradnje u suzbijanju terorizma. Povodom toga, američke i evropske institucije zatražiće od avionskih kompanija da za svaki let daju tačnu listu putnika kako bi se u eventualnom slučaju terorističkih napada napadači mogli lakše identifikovati. Dodatno se u sporazumu naglašava evropska uloga

u procesu zatvaranja vojnog zatora Gvatanamo. Ipak, detalji toga još uvek nisu poznati. Poslanici Evropskog parlamenta protivili su se novom sporazumu, dok je Vivijen Reding, nova komesarka za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo, najavila izmene sporazuma zbog narušavanja prava na privatnost.

Unapređenje institucionalne saradnje na nižim nivoima je jedan od načina produbljivanje saradnje. Predviđa se uspostavljanje video-veze između američkih i evropskih institucija kako bi se svedoci, oštećeni i osumnjičeni mogli brže i efikasnije ispitivati da bi odluka o daljem toku istražnog procesu bila doneta u što kraćem vremenskom periodu. Time se čini prvi korak u stvaranju međunarodnog tela za posebne namene koji će moći da najefikasnije rešava krivična dela na evropskom i severnoameričkom kontinentu i da lakše prati novčane transakcije. Žak Baro (Jacques Barrot), donedavni potpredsednik Evropske komisije i zadužen za pravosuđe i unutrašnje poslove, dodao je da postoji mogućnost da građani EU putuju u SAD bez viza. Time bi se saradnja u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova između kontinenta bila produbljena.

Datum: 29. decembar 2009.

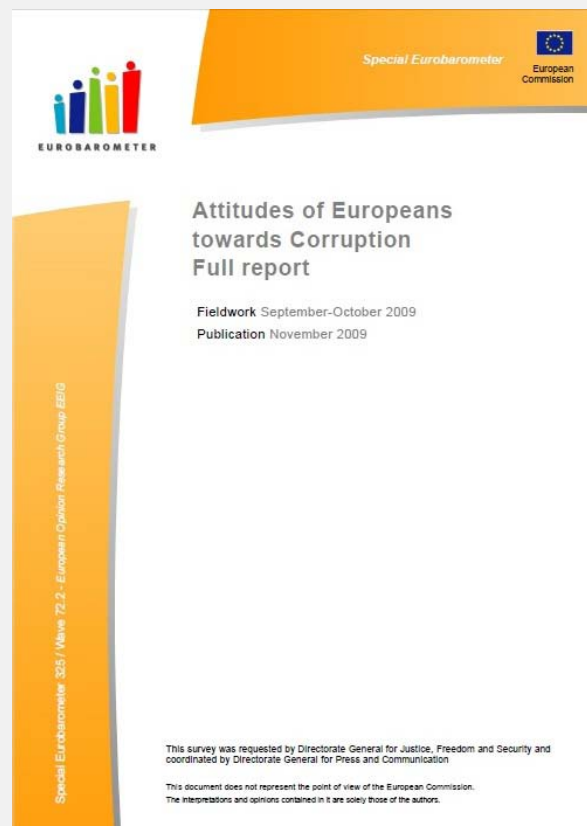
Link: [Večernji.hr](#), [Agreement on Extradition](#), [Agreement on Mutual Legal Assistance](#)

Analize i procene

Evropljani o korupciji

U „uzavreloj“ debati koja se podela u srpskom javnom mnenju povodom mogućeg (ne)ulaska zemlje u NATO i EU, Srbija se u odnosu na države EU posmatra u (neutemeljeno) apsolutnim kategorijama: ili kao moralno superiorna i samim tim nepodobna za „Sodomu i Gomoru“ ostatka kontinenta, ili kao potpuno inferiorna, što uslovljava neophodnost integrisanja po svaku cenu. Da ni jedna ni druga predstava nemaju utemeljenje u

stvarnosti pokazuje nedavno istraživanje koje je sprovedla zvanična statistička agencija EU, Eurobarometar o percepciji korupcije u državama članicama. Po ovom istraživanju, čak 75 posto državljana zemalja članica EU smatra da je korupcija u njihovim zemljama (ali i na nivou Unije) veliki i ozbiljan problem. Procenat varira između čak 97 posto građana našeg istočnog suseda, Bugarske do svega 22 posto građana Danske koji percipiraju korupciju kao sistemski problem. Iako se, u celini gledano, percepcija korupcije nije mnogo promenila u odnosu na istraživanje sprovedeno 2007. godine (povećanje od svega tri posto), indikativan je značajan porast broja onih koji su zabrinuti zbog korupcije u Finskoj (sa 25 na 51 posto), Austriji (47-61), na Malti (84-95) i Velikoj Britaniji (65-74). Mogući razlog za ovako značajno povećanje negativne ocene su korupcionaški skandali koji su potresali društva ovih država u prethodne dve godine.

Naslovna strana izveštaja

Većina Evropljana slaže se da korupcija postoji na svim nivoima vlasti (lokalna, nacionalna, regionalna,

evropska), kao i da je ona oduvek postojala, odnosno da je neizbežna. Izrazito pesimističku sliku razbija jedino podatak da je svega 9 posto Evropljana potvrdilo da je bilo žrtva korupcije u poslednjih godinu dana. Još jedan podatak koji izgleda kao preslikan iz naslova srpskih dnevnih listova je da se najkorumpiranijim smatraju političari i oni koji rukovode tenderskim procesima, odnosno da se kao najkorumpiranije institucije doživljavaju policije država članica, sudstvo i carinske službe.

Ipak, moramo naglasiti da, iako je opšti utisak izuzetno negativan, rezultati značajno variraju od zemlje do zemlje – ponovo je indikativna razlika između „starih“ i „novih“ članica: dok je u Bugarskoj, Grčkoj ili na Kipru korupcija neka vrsta „nacionalnog sporta“, u npr. Danskoj se ona ne doživljava kao značajan problem.

Verovatno najracionalnije objašnjenje poražavajućih cifara u odnosu građana prema problemu korupcije je loša ekonomska situacija, koja se najviše i oseća u državama u kojima je praktično apsolutna većina građana doživljava kao nepremostiv problem. Sumirajući sve prethodno rečeno, Srbija u većini slučajeva nije ni bolja ni lošija od drugih. Sve je u našim glavama.

Agencija za borbu protiv korupcije

U pokušaju da se sistemski izbori sa problemom korupcije, Vlada Srbije donela je predlog Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, koji je Skupština usvojila 23. oktobra 2008. godine. Na osnovu ovog zakona, 1. januara 2010. godine Agencija je zvanično započela svoj rad, preuzimajući prava, obaveze, nadležnosti, zaposlene, arhivu i sredstva za rad Republičkog odbora za sprečavanje sukoba interesa. Time je ovaj odbor posle pet godina prestao sa radom. Za direktorku Agencije za borbu protiv korupcije postavljena je Zorana Marković, dok je predsednik Odbora Agencije Čedomir Čupić. Očekuje se da će jedan od najznačajnijih zadataka Agencije u ovoj godini biti praćenje finansiranja političkih stranaka, kao i rešavanje o sukobu interesa visokih državnih činovnika.

Autor: Adel Abusara, istraživač-saradnik, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 12. januar 2010.

Linkovi: [Izveštaj Eurubarometer](#)

Zanimljivosti

Nedoumice o sporazumu za pristup bankovnim podacima između EU i SAD

Pristup bankovnim računima i podacima jedan je od preduslova za praćenje i suzbijanje transakcija kojima se finansiraju terorističke aktivnosti. Teroristički napadi u Njujorku, Londonu i Madridu bili su povod za povećani intezitet razmene podataka između EU i SAD. Oblast razmene bankovnih podataka osumnjičenih lica još uvek nije pravno regulisana, ali potpisivanjem tzv. SWIFT sporazuma problem bi bio rešen. Njime bi američki organi za sprovođenje zakona imali legalan pristup bankovnim podacima građana Evrope koje obavlja kompanija SWIFT (Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication). SWIFT je kompanija iz Belgije, osnovana je 1973. godine i obavlja većinu finansijskih transakcija u više od 200 zemalja.

Izvor: brusselsblogger.blogactiv.eu

Povodom pomenutog sporazuma u EU, a posebno u Evropskom parlamentu (EP) izbile su nesuglasice. Razlozi su dvostruki – zbog sadržaja i načina usvajanja gde je EP u potpunosti zaobiden. Manfred Veber (Manfred Weber), poslanik Evropske narodne

partije u EP izjavio je da takvo stanje „... stvara utisak da se nešto krije od nas. Postupak koji se sada predlaže neprihvatljiv je za EP“. I kod socijaldemokrata u EP postoje negativni stavovi. „Danas nema nijednog dokaza da bi ta poplava podataka na bilo koji način predstavljala efikasan doprinos borbi protiv terorizma“, kaže Biržit Sipel (Birgit Sippel), poslanica EP. S druge strane, Vivijen Reding (Viviane Reding) iz Luksemburga, nova komesarka za pravdu, osnovne slobode i državljanstvo, ipak se zauzela da se SWIFT sporazum potpiše. Nedavno je EP pretio da će blokirati sporazum ukoliko se ne naprave značajni ustupci. Jerži Buzek (Jerzy Buzek), predsednik EP, uputio je pismo početkom januara državi Predsedavajućem EU, Španiji, sa zahtevom za više informacija o SWIFT sporazumu. Sve do 21. januara EP nije dobio nikakav odgovor. U sopštenju EP navodi se da će EP dobiti mogućnost glasanja o prelaznom sporazumu.

Prelazni sporazum

Prelazni sporazum pomoću kojeg se omogućava pristup bankovnim podacima dogovoren je između EU i SAD 30. novembra 2009. godine na sastanku ministara pravosuđa, dan pre nego što je Lisabonski ugovor stupio na snagu, kada je EP dobio veća ovlašćena u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova. Poslanici su kritikovali hitnost u zaključivanju sporazuma i zahtevali su potpuni pristup informacijama u procesu pregovaranja, kao i da se njihove primedbe uzimaju u obzir. Prelazni sporazum bi trebalo da stupi na snagu 1. februara 2010. godine i rok trajanja je ograničen na devet meseci. Nakon prelaznog perioda, trebao bi da se donese dugoročan sporazum.

Datum: 25. januar 2010.

Linkovi: [EnterEurope](#), [Sopštenje Evropskog parlamenta](#), [Deutsche Welle](#)

Sigurnost u vazduhu?

U Toledu je od 20. do 22. januara ove godine, u sklopu španskog predsedavanja Evropskom unijom, održan sastanak ministara unutrašnjih poslova članica EU. Susretu ministara zemalja članica EU

prisustvovala je i Dženet Napolitano, šef Ministarstva unutrašnje bezbednosti SAD. Tema sastanka bila je pronalaženje načina za jačanje bezbednosnih mera na evropskim aerodromima posle zamalo uspešnog pokušaja obaranja jednog američkog putničkog aviona, koje se desio na katolički Božić prošle godine.

Ovaj događaj potpuno je uzbunio bezbednosne krugove unutar SAD i doveo do preispitivanja i jačanja dosadašnjih mera bezbednosti na američkim aerodromima. U sklopu tih mera administracija predsednika Obame najavila je postavljanje ukupno 450 skenera nove generacije (pored već postojećih 40) koji skeniraju celo telo. Ova mera nije, međutim naišla na odobravanje svih država članica EU. Samo Holandija i Velika Britanija su već postavile takve mašine, dok Francuska i Italija planiraju da pre nego što odobre uvođenje naprave studiju njihove efikasnosti. Nemačka i Finska se protive uvođenju ovakvih naprava.

Skener na aerodromu Šipo u Holandiji (Izvor: [Guardian](#))

Protivnici (kojih ima i u samim SAD) ističu dvojake razloge: zdravstvene razloge i pitanje privatnosti. Naime, američka javnost preplavljena je snimcima sa novih skenera koji, malo kompjuterski obrađeni prikazuju siluetu snimane osobe, bez odeće. Sa druge strane, još ozbiljnije su optužbe da nivo zračenja u novim skenerima može lako da varira i pređe dozvoljene granice. Upravo ti razlozi uticali su na Evropski parlament da još 2008. godine glasa protiv plana Evropske komisije da na nivou cele Unije uvede obavezu korišćenja ovih skenera na

aerodromima. Pokušaj Španije, koja predsedava Unijom je stoga bio usmeren na to da se povodom ovog pitanja postigne zajednička pozicija na nivou Unije u Toledu. To se, ipak nije desilo, delom i zbog ozbiljnih rezervi koje su po ovom pitanju iskazali i budući Komesari, kao što je Vivijen Reding.

U Toledu je raspravljano i o potrebi da države članice EU dele međusobno podatke o putnicima na avionskim letovima, na isti način na koji to trenutno rade sa SAD. Napolitano, prenela je svojim evropskim domaćinima iskustva SAD sa tzv. „letećim agentima“, naime pripradnicima službi bezbednosti SAD koji lete na nekim letovima američkih kompanija.

Datum: 22. januar 2010.

Autor: Adel Abusara, istraživač-saradnik, Centar za civilno-vojne odnose

Link: [EUobserver](#)

SRBIJA

Lični stav

Novi Zakon o bezbednosti sobračaja: korak napred ili samo još jedan pokušaj disciplinovanja vozača?

Novi Zakon o bezbednosti sobračaja je stupio na snagu u decembru 2009. godine, a od Nove godine se u potpunosti primenjuje. U javnosti je ovaj akt dočekan sa mnogo dilema i zabrinutosti. Danima su se u medijima pojavljivali predstavnici MUP i razni stručnjaci i skoro preteći ukazivali na stroge odredbe novog zakona. Malo šta je tih dana više brinulo građane Srbije od toga gde da nabave svetloodbojni prsluk, set sijalica, sajlu za vuču i kako da saznaju da li je njihov pribor za prvu pomoć u skladu sa evropskim standardima koje Zakon propisuje ili ne. Poseban problem su imali oni koji su bili na obuci za polaganje vožnje. Oni tek nisu znali po kojim pravilima će polagati i kako će ta obuka izgledati.

Ta dilema postojala je još od 2006. godine. Sveukupno gledajući zakonodavci su postigli cilj da se građani i te kako zamisle pre nego što sednu za volan.

U ovom tekstu nećemo ulaziti u dublju raspravu o konkretnim rešenjima novog Zakona. Neka od njih su sasvim opravdana poput zabrane korišćenja mobilnih telefona tokom vožnje ili zatvorske kazne za nasilničku vožnju. Ima i onih odredbi koje uvode veoma rigorozne kazne za pojedine prekršaje koje se teško mogu objasniti. Tako za neposedovanje svetloodbojnog prsluka, vožnju bez upaljenih oborenih svetala ili prelazak pešačkog prelaza tokom razgovora mobilnim telefonom propisana je najniža kazna koju ovaj Zakon propisuje – tri hiljade dinara.

Kampanja „Ne prizivaj nesreću“

Razloga za ovako stroga pravila naizgled ima na pretek. Hiljade ljudi koje svake godine pogine na drumovima Srbije i zlokobni krajputaši koji nas na to svakodnevno podsećaju su svakako bili razlog da se podvuče crta i nešto radikalno preduzme. Međutim, kada se upitamo šta su razlozi takvom stanju na srpskim putevima razni se čuju odgovori – od bahate prirode vozača u Srbiji, preko loših i starih automobila i ništa manje loših i starih puteva, pa do korupcije. Retko bi ko rekao da je razlog velikom broju saobraćajnih nesreća u Srbiji loš zakon koji je do skora bio na snazi. Pre će biti da je problem u tome što se zakon nije poštovao. Pitanje koje se postavlja je da li će ovi pooštreni propisi uticati na

smanjenje nesreća na putu. Kao i u svim drugim oblastima društvenog života postojanje pravne regulative je samo preduslov reforme. Ono što stvarno donosi rezultate je njegovo efikasno sprovođenje. Da li će se novi Zakon sprovesti u praksi ili će i dalje biti nedodirljivih ostaje da se vidi. Indikativno je da su za njegovu implementaciju zaduženi isti oni kojima je i do sada to bio zadatak.

Izvor: Automobilizam.net

Autor: Đorđe Popović, koordinator za obrazovanje,
Centar za civilno-vojne odnose
Datum: 18. januar 2010.

Sudije obrađene? Uloga BIA i kratki prikaz afere o (re)izboru sudija i tužilaca

U svakoj državi način izbora sudija i tužioca je veoma važno pitanje, a upravo je o tome Srbiju potresla jedna afera krajem decembra 2009. godine. Naime, proces izbora i reizbora sudija i tužioca u Srbiji je okončan 30. decembra prošle godine kada su 876 sudija iz sudova opšte i posebne nadležnosti i 88 zamenika tužilaca položili zakletvu u Narodnoj skupštini Srbije. Međutim, ovaj proces je od početka bio praćen nizom nedoumica, a stručna javnost i dva strukovna udruženja – Društvo sudija i Udruženje tužilaca, danima su ukazivali na mnoge

greške koje su pri izboru i reizboru učinjene. Oni su navodili da je ceo posao bio tajan, po nejasnim kriterijumima, uz mešanje politike, pa je Društvo sudija, između ostalog, tražilo da se objave izvori od kojih su dobijani podaci pri odlučivanju o kandidatima.

Saša Vukadinović pred Odborom za odbranu i bezbednost
(Izvor: B92)

Kao odgovor na deo ovih pitanja Snežana Malović, ministarka pravde, rekla je da su prilikom izbora i reizbora sudija korišćeni podaci policije i BIA. „Po određenim zahtevima nama je tužilaštvo dostavljalo potrebne informacije. Znači, tamo gde su pokrenuti zahtevi za sprovođenje istrage, optužnice ili istražne radnje protiv kandidata svakako su nam dostavljali i da smo to koristili u našem radu“, kazala je Maloviće. Ova izjava ministarke izazvala je buru reagovanja javnosti, pojedinih političkih partija, udruženja građana, ali i nezavisnih državnih organa – Zaštitnika građana i Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, a mnogi od njih su isticali da se ovim vraćamo u stara vremena kada je tajna policija imala ključnu reč u kadriranju u državnim organima. Ovde je glavni problem taj da li je došlo do kršenja ustavnih i zakonskih odredaba o zaštiti ličnih podataka.

Glavna argumentacija kritičara je ta da BIA nema ustavna i zakonska ovlašćenja da prikuplja, obrađuje i dostavlja podatke i informacije o kandidatima za sudijske funkcije, te da Ustav Srbije ne ostavlja mogućnost da se ova oblast uredi podzakonskim

aktima. Na ove tvrdnje Poverenik se nadovezao dodavši da njemu nije poznato da postoji podzakonski propis koji bi na eksplicitan način omogućavao korišćenje podataka BIA u postupku reizbora sudija. Govoreći o ovom slučaju pred Odborom za odbranu i bezbednost Narodne skupštine Republike Srbije, 13. decembra 2010. godine, Saša Vukadinović, direktor BIA, rekao je da po podzakonskom aktu Vlade Srbije o obavljanju bezbednosnih poslova, BIA ima obavezu na segment kontraobaveštajne zaštite organa i lica koja su od posebnog značaja za Republiku, te da je BIA obavezna i da saraduje sa drugim državnim organima RS. Vukadinović je kasnije u izjavi za Blic od 19. januara 2010. godine ukazao da je ovo pravo BIA utemeljeno i u članu 16, stav 3 Zakona o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, korupcije i drugih posebno teških krivičnih dela.

Snežana Malović, ministarka pravde Republike Srbije

Kasnije su i direktor BIA i ministarka pravde demantovali da je BIA dostavljala informacije Ministarstvu pravde prilikom procesa (re)izbora sudija. Da ova afera još uvek nije okončana ukazuje nam i reakcija Saše Jankovića, Zaštitnika građana, koji je najavio da će obaviti kontrolu BIA do kraja januara, te je obećao da će istražiti da li su lični podaci prikupljeni i obrađivani bez zakonskog osnova.

Datum: 22. januar 2010.

Autor: Predrag Petrović, koordinator za istraživanje, Centar za civilno-vojne odnose

Linkovi: [B92](#), [Blic \(1\)](#), [Blic \(2\)](#), [Zakon o organizaciji i nadležnosti državnih organa u suzbijanju organizovanog kriminala, korupcije i drugih posebno teških krivičnih dela](#)

Zanimljivosti

Dva događaja koja su obeležila decembar 2009. godine – vize i (re)izbor sudija

U kontekstu demokratizacije, reforme institucija i evropskih integracija u Srbiji ključna su dva događaja u 2009. godini. Oba su se odigrala u mesecu decembru, jedan „na brzinu“, drugi „sa mukom“. Reč je o 16. decembru 2009. godine kada je Visoki savet sudstva doneo odluku o izboru sudija na stalnu funkciju u sudovima opšte i posebne nadležnosti. Drugi važan događaj bio je 19. decembar 2009. godine kada je Srbija pristupila tzv. beloj (pozitivnoj) šengenskoj listi.

Sudije i zamenci tužilaca položili zakletvu (Izvor: [Mondo.rs](#))

Iako na prvi pogled (re)izbor sudija i ukidanje viznog režima za građane koji imaju biometrijske pasoše nemaju dodirne tačke, ipak nije tako. Podsetimo se, jedan od glavnih uslova za ukidanje viza je efikasna borba protiv organizovanog kriminala. Borba protiv organizovanog kriminala, korupcije ili oduzimanje imovine stečene kriminalnim aktivnostima, o „fenomenima“ o „kojima se iznova i iznova“ priča, ne mogu da funkcionišu bez efikasno sprovedene reforme policije i pravosuđa. Potrebno je uspostaviti efikasnu horizontalnu koordinaciju između

policije, tužilaštva i sudstva. Jedino tako možemo dobiti „bitku“ protiv organizovanog kriminala.

Karavan „Evropa za sve“ nakon povratka u Srbiju (Izvor: Mondo.rs)

I upravo u decembru 2009. godine predočen nam je primer neefikasne horizontalne saradnje policije i pravosuđa. Posle akcije „Morava“, jedne od najvećih policijskih akcija nakon „Sablje“, od 500 uhapšenih na slobodi našlo njih 400. Gde se nalazi problem? Odgovor na pitanje još uvek nije na vidiku.

Efikasna koordinacija na relaciji policija – tužilaštvo – sudstvo nužna je i potrebna, i to ne samo zbog ispunjavanja uslova diktiranih iz EU, već (mnogo bitnije) reforme institucija i demokratizacije. Trenutno su procesi uslovljavanja, demokratizacije i reforme institucija u koheziji. Nadajmo se da će tako i ostati.

Iako su se građani (ali i političari) događaju od 19. decembra mnogo više radovali, 16. decembar izazvao je mnogo više dilema. Pominjao se i Ustavni sud Srbije, ali i Evropski sud za ljudska prava u Strazburu. Pominjala se i sudska (ne)zavisnost, izbor sudija koji su učestvovali u izbornoj krađi od 1996. godine ili koji su preminuli, te o obrazloženju zbog čega neke sudije nisu izabrane, ili pak, o (ne)transparentnosti kriterijumima izbora. Na konferenciji „Pravosuđe bez prava: kriza i obnova sudstva“ u organizaciji Centra za unapređivanje pravnih studija (CUPS), predočene su i činjenice sa još većom „težinom“. Prof. dr Vesna Rakić-Vodinelić, dekanica Pravnog fakulteta Univerziteta UNION, izjavila je da

je pozivanje Saše Vukadinovića, direktora BIA, na pravne propise u vezi sa „(ne)učestovavanjem“ BIA (re)izboru sudija demonstracija ideje „Veliki brat vas posmatra, negacije pravne države i uvođenje policijske države“. Vodineliceva je izjavila i da se Visoki savet sudstva prilikom (re)izbora ponašao nezakonito i neustavno. Zaključila je da se takvim ponašanjem da naslutiti da će Visoki savet sudstva postati „preki“ ili „vanredni“ sud.

Vito Moneti, predsednik međunarodnog udruženja sudija i tužilaca MEDEL na konferenciji „Pravosuđe bez prava: kriza i obnova sudstva“ (Izvor: Medija centar)

Sve ove dileme „uvlače“ nam neizvesnost u pogledu depolitizacije i profesionalizacije policije i pravosuđa, posebno imajući u vidu negativno iskustvo Bugarske i Rumunije u procesu približavanja EU. I nakon dobijanja statusa punopravne članice, EU insistira na ispunjavanju standarda u oblasti pravosuđa i unutrašnjih poslova. Sa sigurnošću možemo da tvrdimo da će svim državama zapadnog Balkana uslovi biti oštriji i njihovo ispunjavanje teže. Ono što najviše zabrinjava je da je proces reforme započeo posle petooktobarskih promena (i tada smo kasnili), a da prava reforma još uvek nije na vidiku.

Autor: Saša Đorđević, istraživač, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 22. januar 2010.

Link: Medija Centar

PREDSTAVLJAMO

Regionalne inicijative

Stvaranje Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi

U decembru 2009. godine, povodom obeležavanja deset godina postojanja Regionalnog centra za borbu protiv prekograničnog kriminala Inicijative za saradnju u Jugoistočnoj Evropi (SECI centar), potpisana je Konvencija o osnivanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi (Convention on Southeast European Law Enforcement Centre, SELEC). Ovom konvencijom zamenjen je osnivački SECI Ugovor, a nekadašnje članice SECI, potpisnice Konvencije, postale su automatski članice novog centra. Republika Srbija je od 2001. godine potpisnica Ugovora o saradnji u sprečavanju i suzbijanju prekograničnog kriminala i Povelje o organizaciji i delovanju Inicijative za saradnju u Jugoistočnoj Evropi.

Mapa Jugoistočne Evrope (Izvor: Southeast-europe.net)

U prethodnih deset godina, u okviru SECI centra koordinirano je 150 zajedničkih istraga. Broj razmenjenih operativnih podataka je značajno porastao od 315 u 2001. godini, do 9,196 poruka u 2008. godini. Smatrajući da je u zajedničkom interesu ostvariti korist od mogućnosti koje je stvorio SECI centar i očekujući dalje razvijanje i unapređenje mehanizama za delotvornu operativnu saradnju, članice su iskazale potrebu za osnivanjem nove međunarodne organizacije, koja bi bila pravni

naslednik SECI centra. Zbog toga je i započela izrada predloga Konvencije o osnivanju Centra za sprovođenje zakona u Jugoistočnoj Evropi – SELEC. Unapređeni model saradnje koji će biti ostvaren kroz novi Centar, osmišljen je po ugledu na policijsku saradnju u okviru EUROPOL.

Ciljevi i zadaci novog Centra su pružanje podrške i jačanje koordinacije između država članica u sprečavanju i suzbijanju kriminala, uključujući teška krivična dela i organizovani kriminal, koji uključuje ili bi mogao uključivati elemente prekogranične aktivnosti. Ovaj cilj biće ostvaren pružanjem podrške u istragama i sprečavanju krivičnih dela; olakšavanjem razmene podataka; međusobnim obaveštavanjem o počiniljima krivičnih dela; prikupljanjem i upoređivanjem podataka; uspostavljanjem, vođenjem i zaštitom sistema razmene podataka; pružanjem operativne, logističke i analitičke podrške zajedničkim istragama.

Uz Republiku Srbiju članice SELEC Konvencije su i Albanija, Bosna i Hercegovina, Bugarska, Grčka, Hrvatska, Mađarska, Makedonija, Moldavija, Rumunija, Slovenija, Turska i Crna Gora. Pored članica konvencije na izradi predloga Konvencije aktivno su učestvovali i predstavnici Evropske komisije i EUROPOL, kao i predstavnici nekih od sadašnjih država posmatrača SECI Centra, kao što su Sjedinjene Američke Države i Italija. Novi Centar će zaživeti kad konvencija bude ratifikovana u svim zemljama potpisnicima.

Autor: Maja Bjeloš, istraživačica, Centar za civilno-vojne odnose

Datum: 20. januar 2010.

Link: SECI Centre

Stvaranje Mreže žena policijskih službenica zemalja Jugoistočne Evrope

Nakon sastanaka u Sarajevu, 30. novembra 2009. i u Beogradu, 22. jula 2009. godine, nastavljeni su naponi za stvaranje Mreže žena policijskih službe-

nica zemalja Jugoistočne Evrope (Southeast Europe Women Police Officers Network, WPON), trećim sastankom u Sofiji, decembra 2009. godine. Na sastanku su učestvovalе policijske delegacije iz Albanije, Bosne i Hercegovine, Makedonije, Moldavije, Rumunije i Srbije. Na dnevnom redu trećeg sastanka radne grupe bila je izrada osnovnih elemenata i principa budućeg statuta organizacije. Posebno je bilo reči o organizacionoj strukturi WPON, problemu članstva, glavnim oblastima delanja, kao i sa saradnja sa međunarodnim organizacijama. Najvažniji ishod sastanka u Sofiji je izrada detaljnog plana rada svih zainteresovanih strana, odluka o stvaranju privremenog upravnog odbora, koji će biti imenovan u februaru 2010. godine. Glavni zadatak odbora je izrada statuta organizacije.

Treći sastanak WPON u Sofiji (Izvor: [SEPCA Newsletter](#))

Ideja o pokretanju WPON proistekla je u okviru Asocijacije šefova policije u Jugoistočnoj Evropi (SEPCA), te se stoga i očekuje da Mreža deluje u okviru SEPCA. Kad zaživi, WPON bi trebalo da podrži izgradnju osnovnih standarda za regrutovanje, unapređenje, zadržavanje i profesionalno usavršavanje žena policijaca u regionu. Predviđeno je da WPON bude savetodavno telo policija u regionu Jugoistočne Evrope za rodna pitanja i rad žena u policiji, kao i da inicira projekate čiji je cilj poboljšanja rada žena policijaca. Prilikom organizacije rada Mreže biće korišćene dobre prakse iz sličnih organizacija u svetu.

Prema projektu izgradnje WPON planirane su tri grupe aktivnosti. Prvo, biće uspostavljena osnovna struktura Mreže i definisani prioriteti, a kasnije i njihovo sprovođenje; drugo, na osnovu utvrđenog trenutnog stanja u oblasti razvoja karijere za žene policajce biće identifikovane ključne oblasti u kojima postoje nedostaci i na osnovu njih biće razvijeni konkretnih predlozi. Treće, u saradnji sa Regionalnim centrom za kontrolu malokalibarskog i lakog naoružanja u Jugoistočnoj Evropi (SEESAC) planiran je razvoj regionalnog treninga za tužioce i sudije u izgradnji kapaciteta za identifikovanje oružja i municije, kao i u sprovođenju međunarodnih standarda za razoružanje – tzv. SALW instrumenti.

Datum: 10. decembar. 2010.

Linkovi: [SEPCA Newsletter #14](#), [SEESAC](#)

Publikacije

Problemi upravljanja spoljnim granicama u EU

Marko Savković, „Problemi upravljanja spoljnim granicama u praksi Evropske unije“, u *Revija za bezbednost*, god. 3, br. 12, decembar 2009, str. 21-27.

Rezime teksta – Široka primena biometrijskih sistema identifikacije i ubrzano zaokruživanje zakonskog okvira trenutno su obeležje transformacije režima upravljanja granicama unutar EU. Ova se transformacija, međutim, suočava sa jednim konceptijskim i više praktičnih izazova. Konceptijski izazov potiče iz (ne)razumevanja specifičnosti integrisanog upravljanja granicama kao koncepta nastalog u radikalno drugačijem okruženju od EU. Drugi praktičan izazov čini visoka cena sprovođenja režima upravljanja granicama na način na koji EU to zahteva. Sledi problem zakonodavstva, odnosno, mnoštvo neusaglašenih pravnih dokumenata koji su izvori prava u ovoj oblasti. Na kraju je problem preteranog oslonca na tehnologiju. Po svemu sudeći, vera da je

u tehnologiji rešenje za svaki izazov režimu granica (i povezanim politikama azila, viza i readmisije) ishodi primenom takvih rešenja koja će u budućnosti narušavati ljudska prava državljana trećih zemalja.

Tekst je dostupan na sledećem [linku](#).

Policijska diplomatija

Dalibor Kekić, Dane Subošić, „Policijska diplomatija“ u *Međunarodni problemi*, Vol. LXI, br. 1-2, mart 2009, str. 141-162.

Sažetak teksta – Policijska diplomatija se prvi put javila u međunarodnim odnosima početkom XX veka. Organizovani kriminal i terorizam su pojave koje su dovele do uspostavljanja međunarodne policijske saradnje krajem XIX veka. Policijska saradnja se u poslednje vreme proširila. Izrazi policijski ataše i oficir za vezu se koriste za istu funkciju, ali postoje četiri ključne razlike među njima. Policijski ataše ima strogo diplomatska ovlašćenja i uživa diplomatske privilegije, ovu dužnost obavlja na neodređeno vreme, to je njegov profesionalni posao i on predstavlja međunarodnog subjekta koji ga je postavio na tu dužnost. Oficir za vezu nema takva ovlašćenja, to nije njegov profesionalni posao i obavlja ga na određeno vreme.

Tekst je dostupan na sledećem [linku](#).

HRONOLOGIJA

Unutrašnji poslovi u Srbiji u 2009. godini

Januar

23. Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije, najavio je stvaranje posebne jedinice za finansijske istrage u okviru Ministarstva unutrašnjih poslova (MUP) čiji je rad značajan za sprovođenje Zakona o oduzimanju imovine proistekle iz krivičnog dela i izjavio da se u MUP radi na izradi nove

strategije reforme policije koja će zahtevati i izmene i dopune Zakona o policiji.

Februar

2. Prva poseta ekspertske misije Evropske komisije (EK) koja ocenjuje ispunjenost uslova iz tzv. „mape puta“ za ukidanje viznog režima i stavljanje Srbije na tzv. belu (pozitivnu) šengensku listu. Napredak na izradi Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala bila je glavna tema razgovora. Sredinom februara došlo je do nove posete kada su se razmatrala pitanja o bezbednosti dokumenata.

8. Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije, razgovarao je Robertom Kuperom, direktorom Generalne direkcije Saveta EU za spoljne i vojno-političke poslove o mogućnostima učešća policije Srbije u mirovnim misijama EU.

17. Potpisan je Radni angažman o uspostavljanju operativne saradnje između MUP i Evropske agencije za upravljanje operativnom saradnjom na spoljnim granicama država članica Evropske unije (FRONTEX).

18. Na sastanku sa oficirima za vezu stranih ambasada akreditovanim u Srbiji, predstavnici MUP najavili su da se u saradnji sa Ministarstvom spoljnih poslova Republike Srbije radi na izradi sporazuma o odašiljanju policijskih atašea u diplomatska predstavništva Srbije. Policijski ataše poseduje diplomatska ovlašćenja i privilegije i predstavlja način produbljivanja policijske saradnje i ulazi u okvire tzv. policijske diplomatije koja je nastala

početkom 20. veka u međunarodnim odnosima.

25. Potpisan je Protokol o saradnji između MUP i Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu.

Mart

5. Na šestoj konferenciji o graničnoj bezbednosti u Jugoistočnoj Evropi potpisana je Ministarska deklaracija o graničnoj saradnji za 2009. godinu između Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Makedonije i Srbije, kao i niz bilateralnih sporazuma.

- 9-13. Prilikom treće ekspertske misije EK zadužene za procenu ispunjenosti uslova za viznu liberalizaciju, glavne teme bile su kontrola granica, politika azila i migraciona politika uključujući readmisiju, upravljanje migracijama, sprečavanje ilegalnih migracija i legalne migracije.

18. Poslanici Narodne skupštine (NS) izglasali su više zakona i konvencija bitnih za borbu protiv organizovanog kriminala i terorizma. To su: Zakon o međunarodnoj pomoći u krivičnim stvarima (484-09); Zakon o potvrđivanju Konvencije o visokotehnološkom kriminalu (486-09); Zakon o potvrđivanju Konvencije Saveta Evrope o pranju, zapleni i oduzimanju prihoda stečenih kriminalom i o finansiranju terorizma (487-09); Zakon o potvrđivanju Dodatnog protokola uz Konvenciju o visokotehnološkom kriminalu koji se odnosi na inkriminaciju dela rasističke i ksenofobične prirode izvršenih preko računarskih sistem (488-09); Zakon o potvrđivanju Konvencije Saveta Evrope o borbi protiv trgovine

ljudima (489-09); Zakon o potvrđivanju Konvencije Saveta Evrope o sprečavanju terorizma (490-09); Zakon o potvrđivanju Protokola o izmenama Evropske konvencije o suzbijanju terorizma (498-09); Zakon o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma (2275-08).

19. Đorđe Zarić iz Beograda, rođen 1985. godine, preminuo je nakon upotrebe vatrenog oružja pripadnika Interventne jedinice u ulici Omladinskih brigada na Novom Beogradu.

24. Objavljen je Izveštaj o sprovođenju Zakona o slobodnom pristupu informacijama u 2008. godini gde je Ministarstvo unutrašnjih poslova izdvojeno kao državni organ koji ima posebne probleme u vezi sa primenom Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, ceneći po statističkim podacima o broju odbijenih zahteva ili uskraćenih informacija.

26. Vlada Republike Srbije je na sednici 26. marta 2009. usvojila Nacionalnu strategiju za borbu protiv organizovanog kriminala. Usvajanje strategije bio je jedan od glavnih uslova u procesu vizne liberalizacije.

30. Potpisan je Protokol o saradnji između policija Srbije i Bosne i Hercegovine.

April

1. U Evropskom parlamentu nastavljeni su tehnički razgovori sa Robertom Kuperom, direktorom Generalne direkcije Saveta EU za spoljno i vojno-političke poslove o pripremi i uslovima za učešće policije Srbije u mirovnim

misijama EU.

11. Saobraćajni policajac Vladimir Grandić (31) iz Novog Sada, u oružanom okršaju sa četvoricom pljačkaša jedne zrenjaninske zlatare, na autoputu Novi Sad – Beograd, kod benzinske stanice „Minut“, preminuo je 12. aprila u Kliničkom centru Vojvodine.

26. Uhapšen je Sreten Jocić zbog sumnje da je učestvovao u organizaciji ubistva Ive Pukanića, vlasnika hrvatskog nedeljnika „Nacional“.

Maj

14. Predstavljanje Izveštaju o radu MUP za 2008. godinu pred članovima Odbora za odbranu i bezbednosti NS.

15. Potpisan je Memorandum o saradnji između policija Srbije i nemačke pokrajine Baden-Virtemberg.

18. Na osnovu izveštaja ekspertskih misija Evropska komisija je pripremila Izveštaj o proceni ispunjenosti kriterijuma, koji je dostavila državama članicama na razmatranje.

25. Potpisan je sporazum o policijskoj saradnji između Hrvatske i Srbije. Prilikom potpisivanja sporazuma u Rijeci, Ivica Dačić, ministar unutrašnjih poslova Republike Srbije, izneo je ideju o stvaranju regionalnog centra za borbu protiv organizovanog kriminala kao koordinacionom telu.

Jun

8. Potpisan je Protokol o readmisiji između Slovenije i Srbije.

15. U Savetu EU postignut je konsenzus o

stavljanju tri države zapadnog Balkana – Crne Gore, Srbije i Makedonije, na tzv. belu (pozitivnu) šengensku listu.

26. Na sastanku Koordinacionog tela za praćenje i upravljanje migracijama usvojen je Nacrt strategije za upravljanje migracijama.

30. Između Švajcarske i Srbije potpisani su: Sporazum o policijskoj saradnji, Sporazum i Protokol o readmisiji, Sporazum o olakšanoj proceduri za izdavanje viza i Memorandum o razumevanju o partnerstvu u oblasti migracija.

Jul

15. EK uputila je Savetu ministara EU predlog da Crna Gora, Makedonija i Srbija, budu stavljene na belu (pozitivnu) šengen listu od 1. januara 2010. godine.

23. Objavljen je prvi izveštaj EULEX, međunarodne misije na Kosovu i Metohiji, u kome je predočena prva sveobuhvatna procenu rada kosovskih organa za sprovođenje zakona – policije, sudstva i carine.

Septembar

7. Obnovljen je Memorandum o razumevanju između MUP i Misije OEBS u Srbiji. Prioriteti Memoranduma su: borba protiv organizovanog kriminala, rad policije u lokalnoj zajednici, obuka, strateško planiranje, granična policija i odnosi sa javnošću.

11. Potpisan je tehnički sporazum između EULEX i MUP. Sporazum je bio jedan od uslova za ukidanje viznog režima i u njemu su formulisani načini razmene informacija sa ciljem efikasnije borbe

protiv trgovine ilegalnim narkoticima, ljudima i ostalih oblika organizovanog kriminala.

20. Nakon obrazloženja MUP da postoje veliki bezbednosni rizici i pretnje za održavanje javnog skupa u centru grada i rešenjem o izmeštanju lokacije Povorke ponosa, organizatori Povorke su otkazali događaj. Više tužilaštvo u Beogradu je 19. januara podiglo optužnicu za ubistvo francuskog navijača protiv 14 uhapšenih navijača Partizana.

25. Vlada Republike Srbije uputila je zvaničnicima EK izveštaj u kome se pokazuje da je Srbija ispunila sve uslove neophodne za ukidanje viza.

29. Grupa huligana je u Beogradu 17. septembra pretukla grupu francuskih navijača, pri čemu su nanesene teške povrede Borisu Tatonu. Preminuo je 29. septembra 2009. godine.

Oktobar

11. Poseban akcenat u novoj poseti ekspertske misije EK zadužene za procenu ispunjenosti uslova za viznu liberalizaciju bili su odnosi sa EULEX i rad koordinacionog centra zaduženog za izdavanje pasoše državljanima Srbije s prebivalištem na Kosovu.

14. Predstavljen je Izveštaj EK o napretku Srbije za 2009. godinu. Evropska komisija je u izveštaju pohvalila proaktivni pristup MUP reformi policije, ali se naglašava da bez strategije i dugoročnog planiranja dalja sveobuhvatna reforma nije moguća. Kao nedostatak, navodi se i visoko centralizovan proces odlučivanja u samoj policiji, što ide na štetu transparentnosti prijema i kvaliteta

ljudskih resursa.

21. Potpisan je Sporazum o saradnji u oblasti humanitarnog reagovanja u vanrednim situacijama, sprečavanju nepogoda i tehnenih havarija i uklanjanja njihovih posledica između Srbije i Ruske Federacije. Takođe, potpisan je i dinamički plan za organizovanje, kao i početni koraci za formiranje Centra za humanitarno reagovanje u slučaju vanrednih situacija. Planirano je da sedište centra bude u Nišu.

28. Potpisan je Sporazum o policijskoj saradnji između Srbije i Izraela.

29. Predstavljen je projekat primene Strategije integrisanog upravljanja granicom u Srbiji. Cilj projekta čiji je stvaranje boljih uslova u prekograničnog saobraćaju i povećanje bezbednost granice.

Novembar

1. Sprovedena je akcija „Morava“ kojom je privedeno više od 500 lica. Za oko 100 privedenih određeno je policijsko zadržavanje do 48 sati. Akcija je bila usmerena na suzbijanje trgovine narkoticima u Srbiji i u njoj je učestvovalo više od 2.000 policajaca.

6. Potpisan je Memorandum o razumevanju i saradnji u oblasti unutrašnje bezbednosti Srbije i Austrije.

19. Potpisani su Sporazum o policijskoj saradnji i Sporazum o readmisiji između Srbije i Francuske.

25. Protokolom između MUP i Ženevskog centra za demokratsku kontrolu

oružanih snaga (DCAF) upućen je oficir za vezu iz Srbije u sedište DCAF u Ljubljani, odnosno u Sekretarijatu za sprovođenje Konvencije o policijskoj saradnji u Jugoistočnoj Evropi.

Decembar

2. Na prezentaciji istraživanja o reformama u policiji za 2009. godinu, koje je sprovela agencija „Stratedžik marketing“, predloženi su rezultati koji su pokazali da je poverenje građana u policiji povećano u odnosu na 2008. godinu, i istovremeno da veći procenat građana veruje da policija deluje kao instrument za zaštitu interesa vlade i političkih stranaka.

8. U Pekingu potpisan je Sporazum o saradnji između MUP i Ministarstva za javnu bezbednost NR Kine.

10. Zakon o bezbednosti saobraćaja na putevima stupio na snagu. Od 1. januara 2010. godine primenjuje se u potpunosti.

11. NS usvojila je niz zakona značajnih za oblast pravosuđa i unutrašnjih poslova. To su: Zakon o tajnosti podataka, Zakon o pravosudnoj akademiji, Zakon o izmenama i dopunama o uređenju sudova.

19. Stupio je na snagu Sporazum o viznoj liberalizaciji. Odlukom Saveta EU, vize nisu potrebne za 25 evropskih zemalja koje čine "šengenski prostor". Takođe, vize neće biti potrebne ni za četiri zemlje koje primenjuju šengenska pravila, a nisu članice EU: Island, Norveška, Švajcarska i Lihtenštajn. Sa novim, biometrijskim pasošem bez viza neće jedino moći da se putuje u Veliku

Britaniju i Irsku, jer te države nisu deo Šengenskog sporazuma, bez obzira na članstvo u EU.

29.

NS usvojila je Zakon o vanrednim situacijama kojim se uređuje sistem organizacije i funkcionisanja sa procenom ugroženosti i realnim potrebama zaštite i spasavanja stanovništva i materijalnih dobara u vanrednim situacijama.

Urednik:

Saša Đorđević (sasadjordjevic@ccmr-bg.org)

Saradnici:

Maja Bjeloš (majabjeloš@ccmr-bg.org)

Adel Abusara (adel.abusara@ccmr-bg.org)

Đorđe Popović (djordjepopovic@ccmr-bg.org)

Predrag Petrović (predragpetrovic@ccmr-bg.org)

Recenzent:

Sonja Stojanović (sonjastojanovic@ccmr-bg.org)

Centar za civilno-vojne odnose

www.ccmr-bg.org | www.bezbednost.org

Beogradski centar za ljudska prava

www.bgcentar.org.rs

Forum za bezbednost i demokratiju

www.fbd.org.rs

Misija OEBS u Srbiji

www.osce.org/serbia/

Centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga

www.dcaf.ch

Ukoliko želite da se prijavite ili odjavite sa mejling liste Biltena, pošaljite e-mejl na sasadjordjevic@ccmr-bg.org